

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у септембру 2023. године у односу на август 2023. године, у просјеку су ниже за 0,3%, у односу на септембар 2022. године у просјеку су ниже за 3,0%, а у односу на децембар 2022. године у просјеку су ниже за 3,2%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2023. године у односу на август 2023. године, цијене капиталних производа у просјеку су више за 0,3%, цијене трајних производа за широку потрошњу више су за 0,2%, цијене енергије у просјеку су ниже за 4,3%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу ниже су за 0,2% и цијене интермедијарних производа ниже су за 0,1%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у септембру 2023. године у односу на август 2023. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена у просјеку су више за 2,4%, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија у просјеку су ниже за 0,5% и цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку су ниже за 0,1%.

По областима индустријске производње, у септембру 2023. године у односу на август 2023. године остварен је раст цијена у областима: Вађење руда метала 3,3%; Производња моторних возила, приколица и полуприколица 2,6%; Производња пића 0,9%; Производња коже и производа од коже 0,8%; Производња намјештаја 0,7%; Производња осталих производа од неметалних минерала 0,4%; Производња базних метала 0,2% и Вађење угља и лигнита (мрког угља) 0,1%.

Пад цијена у септембру 2023. године у односу на август 2023. године забиљежен је у областима: Производња кокса и рафинисаних нафтних производа 5,7%; Производња електричне опреме 1,0%; Производња папира и производа од папира 0,7%; Производња готових металних производа, осим машина и опреме 0,6%; Производња прехранбених производа, као и Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала по 0,4%; Производња хемикалија и хемијских производа 0,3% и Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 0,1%.

У преосталих седам области индустријске производње цијене су у септембру 2023. године у односу на август 2023. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in September 2023, compared to August 2023, were on average 0.3% lower, compared to September 2022 they were on average 3.0% lower and compared to December 2022 they were on average 3.2% lower.

By purpose of consumption, in September 2023, compared to August 2023, prices of capital goods were on average 0.3% higher and prices of consumer durables were 0.2% higher, while prices of energy were on average 4.3% lower, prices of consumer non-durables were 0.2% lower and prices of intermediate goods were 0.1% lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in September 2023, compared to August 2023, prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 2.4% higher, while prices of the section (C) Manufacturing were on average 0.5% lower and prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were 0.1% lower.

By division of industrial production, in September 2023, compared to August 2023, prices increased in the following divisions: Mining of metal ores 3.3%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 2.6%; Manufacture of beverages 0.9%; Manufacture of leather and related products 0.8%; Manufacture of furniture 0.7%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.4%; Manufacture of basic metals 0.2% and Mining of coal and lignite (black coal) 0.1%.

A decrease in prices in September 2023, compared to August 2023, was recorded in the following divisions: Manufacture of coke and refined petroleum products 5.7%; Manufacture of electrical equipment 1.0%; Manufacture of paper and paper products 0.7%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.6%; Manufacture of food products and Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.4%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.3% and Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 0.1%.

In the remaining seven divisions of industrial production, prices in September 2023, compared to August, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2023.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2023

Назив (по PRODCOM-у)	IX 2023 VIII 2023	IX 2023 IX 2022	IX 2023 XII 2022	I-IX 2023 I-IX 2022	IX 2023 Ø 2022	IX 2023 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,7	97,0	96,8	105,1	101,2	135,6	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	95,7	82,7	82,3	114,0	97,5	148,9	Energy
Интермедијарни производи	99,9	97,3	97,7	103,9	100,4	141,8	Intermediate goods
Капитални производи	100,3	93,5	94,1	100,5	97,6	118,8	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,2	105,1	101,6	111,4	109,4	123,6	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,8	106,2	102,2	107,1	107,5	120,8	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	102,4	81,7	92,6	91,0	88,1	147,6	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,1	97,1	96,2	137,5	121,5	209,0	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	103,3	76,3	91,6	79,9	78,6	132,6	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	111,7	111,6	105,3	114,3	129,4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,5	98,3	97,1	106,7	102,6	136,7	C Manufacturing
10 Производња прехрамбених производа	99,6	104,8	101,7	106,7	106,5	125,8	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,9	104,5	104,0	109,1	109,9	103,2	11 Manufacture of beverages
13 Производња текстила	100,0	102,6	102,6	107,6	107,6	136,4	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	100,3	100,3	103,7	102,8	129,1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	100,8	106,9	93,5	109,8	105,5	116,9	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,6	93,7	95,4	103,0	99,8	144,8	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	99,3	93,3	91,8	99,0	95,0	121,8	17 Manufacture of paper and paper products
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	94,3	77,6	77,2	106,6	90,1	134,8	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	99,7	123,9	96,8	145,9	124,1	171,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	103,9	103,9	105,9	105,7	116,5	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,4	97,7	100,2	107,7	104,7	143,9	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	100,2	103,9	101,7	115,1	106,6	145,8	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	99,4	99,1	103,7	99,1	101,0	160,4	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	100,0	100,0	102,2	101,6	124,7	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	99,0	99,6	97,9	105,7	103,6	133,3	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д.н.	100,0	93,8	101,6	103,5	102,3	124,1	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	102,6	93,3	88,9	100,6	94,0	103,3	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31 Производња намјештаја	100,7	105,4	102,8	112,1	110,3	123,2	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	114,3	114,3	110,8	114,2	102,6	32 Other manufacturing
E Снабдевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	99,9	84,8	91,9	82,7	78,8	83,4	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	99,9	84,8	91,9	82,7	78,8	83,4	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2023. години чине 154 производа. Сваког мјесеца прикупи се 557 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 185 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројекцијама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2023 consists of 154 products. Each month 557 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 185 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial division on the non-domestic market.

Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016 is used for calculating Producer Price Index of industrial products on the non-domestic market. This Nomenclature is based on Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of selected products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.

Припрема саопштења: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона бб – Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Мулуновић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged